

POST PENTECOSTEN 285

uoret non corpore, sed anima, quemcumque ad nociua & inuilia ualeat pertrahere carnalia desideria. Cui resistite, fortes in fide. Exemplo Christi & sanctorum eius contemnentes dulcedinem carnalis concupiscentia, recordantes iugiter quid sit illis amaritudinis prae paratum, qui desiderijs terrenis inserviunt, nec conuertit a malitia sua per poenitentiam uolunt. Nos ergo fideliter domino adherere satagamus, eiusque precepta iugiter meditemur, carnis nostrae desideria conteramus, & resistamus fortiter diabolo hosti nequissimo, in fide recta, in spe firma ad dei omnipotentis misericordiam, in charitate perfecta ad seruitium eius, in operibus misericordiae & pietatis, ut eius largiente gratia, mereamur & de hoste triumphum, & aeternae beatitudinis praemium. Deus autem omnis gratiae, qui uocauit nos in aeternam suam gloriam in Christo per incarnationem unigeniti filij sui, quem pro mundi misit mori salute. Modicum passus, qui in hoc mundo, quamuis modici temporis, multas sustinuit pro nobis iniurias, ad ultimum etiam crucifixus & occisus est pro redemptione nostra, & morti dignatus est pro nobis. Modicumque temporis retentus a morte, statim surrexit tertia die, ipse perficiet in nobis bonum quod coeperat, nosque in sua semper uoluntate, & in diuina religione confirmet & corroboret in perseuerantia bonorum operum.

DOMINICA IIII
post Pentecosten Lucae XV.

In illo tempore Erant appropinquans

res ad Iesum publicani & peccatores, ut au-
dirent illum. Et reliqua.

Sicut unius peccatoris
 casus multos ad de-
 sperationē trahere so-
 let, qui eius malum exem-
 plum imitantur, sic unius
 recuperatio multis pdest
 ad salutem. Quod in exor-
 dio huius lectiōis facile cō-
 probamus, si superiora hu-
 ius euangelij solícite con-
 sideremus. **V**t enim euan-
 gelicus sermo supra retu-
 lit,

Transiēs Iesus, uidit hoīem sedentē ad telonium,
 nomine **L**eui, qui & ipse princeps erat publicanorū, &
 uocauit eum. **A**t illi relictis omnibus surgens, secu-
 rus est illum. **E**t fecit ei cōuiuium magnum in domo
 sua, & erat turba multa publicanorum discumbenti-
 um cū eo. **E**rgo publicani & peccatores uidētes prin-
 cipem suum tam benigne à deo nō solum receptum,
 sed etiam in ordinem apostolatus uocatum, tandem
 resumpta fidutia, quasi ægroti ad medicū accesserūt,
 ut audirent illum. **E**t nō solum ad colloquēdum, sed
 etiam ad conuiscendum recepti sunt. **Q**uod uidētes
 scribæ & pharisæi, qui de falsa iustitia sibi applaude-
 bant, non solum ægrotos ad medicum accēdētes, sed
 etiam ipsum medicū ore contumaci reprehendebāt,
 dicentes: **Q**uia hic peccatores recipit, & mādu-
 cat cum illis. **V**nde cognouimus, qā sicut uera iu-
 stitia compassionem habet, sic falsa dedignationem.

Dominus autem Iesus Christus ueram iustitiam habes, compassione & misericordia publicanos & peccatores suscipere non est dedignatus. Pharisei quidem qui falso se iustos arbitrabatur, non solum peccatores despiciunt, sed etiam ipsum medicum peccatores uocantem reprehendunt. De quorum numero erat ille unus phariseus, nomine Simon, qui cum inuissset dominum ad domum suam, & uidisset mulierem peccatricem lachrymis pedes eius rigantem, & capillis suis tergentem, dicebat in corde suo: **Nisi esset propheta, sciret utique quare & qualis est haec mulier, quae tangit eum, quia peccatrix est.** Quae praeueniens dominus, ait illi: **Simon, habeo tibi aliquid dicere.** At ille dixit: **Magister, dic.** Ait illi: **Duo debitorum erant cuidam scenoratori, unus debebat denarios quingentos, & alius quinquaginta. Non habentibus illis unde redderet, donauit utrisque. Quis ergo eum plus diligere habuit?** At ille hoc, quod negare non potuit, respondit, dicens: **Aestimo quia is cui plus donauit.** Et conuersus ad mulierem, dixit **Simoni: Vides haec mulierem?** **Intraui in domum tuam, aquam pedibus meis non dedisti, haec autem lachrymis rigauit pedes meos, & capillis suis terxit. Osculum mihi non dedisti, haec autem ex quo intraui, non cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum non unxisti, haec autem unguento unxit pedes meos.** Propter quod dico tibi, remittuntur ei peccata multa. Sed illis murmurantibus, dominus tale similitudinem adhibuit, ut & eorum murmuracionem ex ratione comprehenderet, & ipsa similitudo ad ipsum auctorem omnium specialiter pertineret. **Ait enim ad illos parabolam istam, dicens: Quis ex uobis homo, qui habet centum oves, et si perdiderit unam ex illis, nonne dimittit nonagintanouem in deserto, et vadit ad illam,**

quæ perierat, donec inueniat illam?] Ac si diceret: Si uos ouem perditam studio rãto & labore inquiritis, non oui, sed uestræ auaritiæ consulentes, quãtò magis ego hominem debeo ad imaginem dei factũ quærere, & de perditione liberare? Quia nõn ueni quẽnã perdere, sed omnes saluare. **Spiritualiter** homo iste ille est, de quo ppheta ait: **Ecce ueniet deus & homo de domo Dauid, scilicet dominus Iesus Christus, qui habuit centum oues, quando angelicam & humanã naturam perfectam creauit. Centenarius enim numerus perfectus est. & ipse centum oues habuit, quãdo ad obtinendam æternam perfectionem angelorum & hominum naturam condidit. Vna enim ouis tunc perijt, quando primus homo peccauit. Sed ille, cuius misericordia est ab æterno, & usq; in æternum super timentes eum, nolens humanam naturam perpetuo perire, relictis nonaginta nouem ouibus in deserto, abiit illam quærere quæ perierat. Desertum hic cælũ intelligitur. Quia enim desertum dicitur derelictum recte in hoc loco cælum desertum uocatur, quia primus homo peccando illud deseruit. Quod manifestius significare uolens alius euangelista, pro deserto, in montibus posuit, ut intelligas, in excelsis. Reliquit ergo nonaginta nouem in deserto, quando illos angelicos spiritus in cælo relinquens, propter nos & propter nostram salutem humanam naturã suscepturus, intrauit terram. Notandum tamen quia non sic eos deseruit, ut semper per diuinitatis potentiam cum illis non esset, per quam ubiq; est præsens, ubiq; est totus, sicut nec nos deseruit, quãdo ad illos redijt. Quæsiuit enim ouem se non quærentem, quia natura humanã cum non posset accedere ad eius diuinitatem, factus**

POST PENTECOSTEN 289

est nobis uicinus p̄ humanitatem, teste Apostolo, q̄
ait: Semetipsum exinanuit, formam serui accipiens,
in similitudinem hominum factus. Et item: At ueni
uenit plenitudo temporis, misit deus filium suum
factum ex muliere, factum sub lege, ut eos qui sub le
ge erant redimeret, ut adoptionem filiorum recipere
mus. **Et cum inuenerit eam, imponet in hume
ros suos gaudens.** Per humeros dei, labor passio
nis eius exprimitur. Quoniã ergo habet homo ma
iorem fortitudinem in humeris ad onera portanda,
quã in cæteris membris: merito per humeros uir
tus passionis designatur, sicut Isaias ait: **Et factus est**
principatus eius super humerum eius. Quia enim in **Mat. 9**
humeris onera portare solemus, inuentam ouem in
humeris posuit, quando nos per laborem suæ passio
nis ad cælestem gloriam reuocauit. De quo per bea
tum Petrum dicitur: Peccata nostra ipse pertulit in **1. Petri. 1.**
corpore suo super lignum, ut peccatis mortui, iustitig
uiuam, cuius liuore sanati sumus. Eratis em̄ sicut oues
errantes, sed conuersi estis nunc ad pastorem & epi
scopum animarũ uestrarum. Siue impositam in hu
meris ad gregẽ reportauit, quando nos ad suam simi
liudinem reformauit. Hoc est ergo ouem inuentam
in humeris imponere, quod (iuxta aliam parabolã)
hominem à latronibus uulneratum, imponere in iu
mentum & ducere in stabulũ. **Et ueniens domũ.**
Domus, ad quam inuenta ouis reportatur, cælestis ẽ
paria, ad quam illa spiritalis ouis pijs pastoris hume
ris se reportari oprabat, cũ dicebat: **Vnam perij à do
mino, hanc requiram, ut inhabitem in domo domi
ni omnibus diebus uitę meę. Ut uideam uoluntatem
dñi, & uisitem templum eius. Et iterum: Erraui sicut**

T

ouis quæ perijt, require seruum tuum domine. Inue-
 ta ergo oue, ad domum reuertitur, quia post liberatã
 humanam naturam, post triumphum suæ passionis,
 ad cælum redijt per gloriam ascensionis. Quanta au-
 tem gloria de hominis liberatione angelis in cælis or-
 ta sit, manifestatur cum subdit: Vocat amicos et
vicinos, dicens illis: Congratulamini mihi,
quia inueni ouem meam quæ perierat. Amici
 & vicini angelorũ spiritus sunt. Qui amici recte uo-
 cantur, quia ab eius ueritate nunquã discordant. Vi-
 cini, quia uisionẽ claritatis illius est proximo contempla-
 tur. Notandum autẽ quod non ait, cõgratulamini in-
 uentæ ouis, sed mihi, ostendens quia nostra salus illius
 est gaudiũ. Piissimus enim deus, cũ sit immutabilis, sic-
 ut humano more contristari pro hominum perditio-
 ne dicitur, sic de eius salute gaudere. Quod autẽ de
 hominum perditione doleat, ipse per Prophetam de-
 clarat, cum enumeratis Ierusalem peccatis, adiungit,
 dicens: In omnibus istis contristabas me. Quantum
 autem de eius salute gaudeat, euãgelista declarat, di-
 cens: In illa hora exultauit Iesus spiritu, & dixit: Con-
 fiteor tibi dñe, pater cæli & terræ, qui abscondisti hæc
 à sapientibus & prudẽtibus, & reuelasti ea paruulis.
 Cuius gaudij perfectionem dñs declarat, cum expo-
 nens similitudinem subiungit, dicens: Dico uobis
quod ita gaudium est in cælo super vno pec-
catore pœnitentiã agente, quã supra nonagin-
tanouem iustis, qui non indigent pœnitentiã.] Ma-
 ius ergo gaudiũ est in cælo de cõuersis peccatoribus,
 quã de stantibus iustis: quia & nos terrenã substanti-
 am perditã cũ maiori gaudio recuperamus, quã antẽ
 perditionẽ possideremus. Quod manifeste illa parabo-

In euāgelij indicat, ubi prodigū filiū reuertentē pater
 cū magno gaudio suscepit, dicens: **P**roferite cito stolā
 primā, & date anulum in manu eius, & calceamenta
 in pedes, & occidite uitulū saginatum, & epulemur
 & iucundemur: quia hic filius meus mortuus fuerat,
 & reuixit: pierat, & inuētus est. **S**ed forte mouet ali-
 quē, quō angeli dei, in quibus summa p̄fectio est, ma-
 gis de conuersione peccatorum, quā de statu iu-
 storum gaudere possint: **A**d quod dicēdum, q̄a sunt
 nonnulli electi, qui deo se protegente nulla capitalia
 crimina cōmiserunt, & tamen nullis uirtutibus prin-
 cipalibu se exercent. **E**t quia suo iudicio sibi iusti esse
 uidentur, tanto securius uiuunt, quanto se minus pec-
 catores cognoscūt. **Q**ui uero post publica flagitia &
 scelera ad p̄nitentiā conuersi, tanto se acrius affli-
 gūt, quāto grauius se peccasse meminerūt: & sibi met-
 irati, carnem suam per abstinentiam & uigilias mac-
 cerāt: uoluntates proprias abnegant, ieiunijs & elee-
 mosynis inferuiunt, in orationibus & lachrymis com-
 pungunt, & mortificātes semetipsos, crucifigūt mem-
 bra sua cum uitijs & concupiscentijs. **D**e talium ergo
 peccatorum cōuersione maius gaudium est in cælo,
 quā de illorū iustorum statu, qui (ut diximus) tau-
 to minus se in bonis exercent operibus, quāto minus
 se obligatos sentiunt in malis grauioribus: q̄a & rex
 eum militē in p̄lio plus diligit, qui post fugā reuer-
 sus aduersarios uiriliter premit, quā illū, qui nunquā
 inijt fugam, nec tamen aliquando aliqd fortiter gef-
 sit. **S**imiliter & agricola eam terram plus diligit, quē
 post exceptionem ueprum & spinarum huberiores
 fructus reddit, quā illam quæ nunquam spinas p̄-
 tulit, nec tamen huberes fructus fecit. **S**unt etiam alijs

iusti, qui cum iustitiæ opera habeant, se tamen minime ipsi iustos arbitrantur, & quasi cōscij sibi sint magnorum peccatorum, ita semetipsos accusant, affligentes se ieiunijs, uigilijs, orationibus: & sicut alij culpas operis, ita illi plerumq; deplorant culpas cogitatiois. Considerandum ergo est, quia si de conuersis peccatoribus gaudium sit in celo, multo magis maximum gaudium est de talium iustorum operatioe. Neque angeli in quibus perfecta est charitas, sine gaudio salutem hoim uidere possunt, de quorum interitu dolere dicuntur. Aut quæ mulier habens drachmas decem, si perdidit drachmam vnā, nonne accendit lucernam, & euertit domum & quærit diligenter donec inueniat? Qui superius per pastorem, ipse nunc signatur per mulierem, dñs scilicet Iesus Chrus, dei uirtus & dei sapiētia. Quæ mulier habens drachmas decem, quia angelorum & hominum rationalem creaturam creauit. Nouem enim sunt ordines angelorum, id est, Angeli, Archangeli, Throni & Dominationes, Virtutes, Principatus & Potestates, Cherubim & Seraphim. Decimus em̄ per superbiam cecidit. Sed ut electorum numerus compleretur, ad illius restorationē homo decimus creatus ē. Quia tantam multitudinem ex animabus fidelium celum credimus ascensuram, quantos illic cōrigit angelos remansisse, iuxta illud quod scriptum est: Statuit terminos hoim iuxta numerum filiorum Israel. Et sicut dominus ait in euangelio, In resurrectione neq; nubent, neq; nubentur, sed erunt æquales angelis dei in celo. In drachma enim imago regis exprimit: & quæ angelorum & hominum spiritus ad imaginē dei creati sunt, recte in drachmarum nomine exprimuntur.

Luc. 15.

Vnam drachmam mulier perdidit, qñ primus homo peccauit. Sed dei sapientia, nolens hominē perire per perualiter, accendit lucernam. Lucernam quippe accendit, quando humanam naturam, quam ex nobis assumpsit, uirtute miraculorum per suam diuinitatē clarificauit. Lucerna enim lumen est in testa: lumē in testa, diuinitas in humanitate. Sicut enim lumē in testa conualescit, ira dei caro per ignem passionis ad immortalitātē trāsuit, sicut ipse per prophetam ait: **Ex aruit uelut testa uirtus mea.** Sed postquam mulier accēdit lucernam, domum euertit, quia cum dñs in humanitate apparuit, statim cor humanum ad pœnitentiā agendam conuertit, ipso dicente: **Pœnitentiā agite, appropinquabit enim regnum cælorum.** Eueritur quippe domus, quādo homo illud quod nequiter gessit, grauiter in se ipso puniēs destruit. **Et cū inuenerit, conuocat amicas & uicinas, dicens: Congratulamini mihi, quia inueni drachmam quam perdideram.** **Amicę & uicinę,** supernę ciuitatis uirtutes sunt, & angelorum scilicet spiritus, qui ab eius uoluntate nunquam discordāt, nec ab illius uisione aliquo interuallo temporis separantur. **Congratulabuntur** namq; angeli in inuentione ouis & drachmę, quando numerum suum, quem per apostatam angelum imminutum uiderunt, per recuperationem hominis compleri cernunt. **Notandum autem,** quia nō ait, congratulamini inuentę drachmę, sed mihi, ostēdens quia nostra liberatio, liberatoris est exultatio. Magna est enim spes conuersis peccatoribus, magna fiducia pœnitentibus tribuitur, cum subinfertur: **Ita dico uobis, quia gaudium erit corā angelis dei super vno peccatore pœnitentiā agen-**

psalm. 52

Matth. 1

te, quam supra non agintanouē iustis, qui nō indigent p̄nitentia. Quis igitur habet tam durū pectus & imp̄nitens cor, ut hæc audiens non cōuertatur? Ve ergo gaudium habeant de nostra cōuersione angeli, utiq; dignum est, ut luctum in terra teneamus, dicētes cum Psalmista: Lauabo per singulas noctes lectum meū, ut impleatur in nobis, quod dñs dicit in euangelio: Beati qui lugent, qm̄ ipsi consolabuntur. Sed uidēdum est, qualis debeat esse p̄nitētia, quia multi sunt, qui se peccatores assidue dicunt, & tamen adhuc delectat eos peccare. Alij a uino & carne se abstinent, alij largas eleemosynas tribuunt: sed q̄a peccatis non cessant, fructus dignos p̄nitētiæ non faciunt. Qm̄ ueram p̄nitentiā facere non potest, nisi q̄ peccatum odit & deum diligit. Ille est em̄ p̄nitēs dīcendus, qui sic pr̄terita deserit, ut iterū, stenda nō cōmittat. Vñ bene p̄nitētia dicta est, quasi punientia: quia ita pr̄terita mala punire p̄nitendo debemus, ut ea iterū p̄nitenda non cōmittamus. Quia q̄ pr̄terita plangit, & futura cauet, securus ad deum uenit. Qui em̄ delectabiliter & sine cessatione malis operibus inhæret, & a cibis, quos deus creauit ad percipiendū cum gratiarum actione, se abstinet, magis irrisor quā p̄nitēs dicēdus est. Vtrumq; em̄ p̄nitētibus necessariū est, ut & p̄ peccatis amaritudinē habeāt in corde, & afflictionē in corpore, ut caro, quę læta nos traxit ad culpā, afflictā reducat ad ueniā, iuxta illius exemplum qui ait: Conuersus sum in ærumna mea, dum configitur spina. Vnde alibi uoce p̄nitentis dicitur: Manducabam sicut cinerem panē meū, & poculum meū cum fletu miscebam. A facie iræ indignationis tuæ. Et iterū: Ego autem dum mihi molesti es

Psal. 6.

Matth. 5.

sent, induebar cilicio, & humiliabā in ieiunio animā meam. Hinc ecclesiastica consuetudo publicam pœnitentiam in cinere & cilicio indicere consuevit, ut in asperitate cilicij afflictio sentiatur exterius, & in uisione cineris recordatio sit humanitatis interius. Hinc uoce beati Iob in persona pœnitentiū dicitur: idcirco ipse me reprehendo, & ago pœnitentiā in fauilla & cinere. Nullus de magnitudine peccatorum desperet, quia etsi magni sunt morbi animarum, omnipotens est medicus, qui non uenit uocare iustos, sed peccatores ad pœnitentiā. Nullum enim uulnus peccati tam magnum est, ut per pœnitentiā sanari non possit, si tamen medicina pœnitentiæ nō negligatur. Non enim mentitur ille qui ait: In quacunq; die peccator cōuersus fuerit & ingemuerit, peccata illius obliuioni tradētur. Et iterum: **Viuego**, dicit dominus, nolo mortem peccatoris, sed ut cōuertatur & uiuat. Hinc peccatricem animam ad pœnitentiā prouocans, per prophetam dominus dicit: **Nūquid potest mater obliuisci infantem suum, ut non misereatur filio uteri sui?** Et si illa oblita fuerit, ego tamen non obliuiscar tui. Humana enim natura sicut facile cadit, sic facile surgere potest. Quia sicut ait saluator in præsenti lectione, **Gaudium erit in celo super vno peccatore pœnitentiā agente.**

DOMINICA V. POST
Pentecosten Lucae VI.

In illo tempore dixit Iesus discipulis suis: Estote misericordes, sicut & pater uester misericors est. Et reliqua.